

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
(naziv ministarstva koje je sprovelo javnu raspravu)

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI

na Nacrt Plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori (2020-2035) sa Strateškom procjenom uticaja na životnu sredinu

(naziv nacrta zakona, odnosno strategije koji je bio predmet javne rasprave)

U skladu sa Uredbom o izboru predstavnika nevladinih organizacija u radna tijela organa državne uprave i sprovođenju javne rasprave u pripremi zakona i strategija („Službeni list CG“, broj 041/18), Ministarstvo održivog razvoja i turizma je uputilo javni poziv naučnoj i stručnoj javnosti, naučno-istraživačkim ustanovama i ustanovama visokog obrazovanja, privrednim subjektima, nevladinim organizacijama, građanima i svim zainteresovanim subjektima, za učešće u javnoj raspravi o Nacrtu Plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori (2020-2035) sa Strateškom procjenom uticaja na životnu sredinu, u periodu od 31. maja do 25. juna 2019. godine.

Vrijeme trajanja javne rasprave: 25 dana

Način sprovođenja javne rasprave (održavanje okruglih stolova, tribina i prezentacija, sa navedenim mjestom i datumom održavanja; dostavljanje primjedbi, predloga i sugestija u pisanom ili elektronskom obliku, sa navedenim načinom i rokom dostavljanja):

- postavljanjem na internet stranici **Plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori (2020- 2035)** sa Strateškom procjenom uticaja na životnu sredinu Ministarstva održivog razvoja i turizma http://www.mrt.gov.me/rubrike/javna_rasprava,
- postavljanjem **Plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori (2020-2035)** sa Strateškom procjenom uticaja na životnu sredinu na portal e-Uprave <https://www.euprava.me/eparticipacije>,
- postavljanjem **Plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori (2020-2035)** na internet stranici Arhus centra www.arhuscg.me,
- u formi tribine koja je održana, 21. juna 2019. godine u multimedijalnoj sali na prizemlju **Ministarstva održivog razvoja i turizma**, sa početkom u 10:00 h.

Adresa i način dostavljanja primjedbi, predloga i sugestija:

Zainteresovani subjekti su mogli svoje komentare, mišljenja, primjedbe i sugestije dostaviti u pisanoj ili elektronskoj formi do 25.juna tekuće godine Ministarstvu održivog razvoja i turizma na sljedeći način:

- na e-mail adresu Ministarstva održivog razvoja i turizma javna.rasprava@mrt.gov.me
- na portalu E-Uprave ili
- preko arhive Ministarstva na adresu:
Ministarstvo održivog razvoja i turizma
IV Proleterske 19, 81000 Podgorica
(sa naznakom “**Plan upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori (2020-2035)**”)

Ovlašćeni predstavnici ministarstva koji su učestvovali u javnoj raspravi: Mr. Didanović Snežana, Rukovodilac Direkcije za komunalni razvoj.

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi: Na tribini koja je održana, 21. juna 2019. godine u multimedijalnoj sali na prizemlju Ministarstva održivog razvoja i turizma, bilo je prisutno

11 učesnika, bili su prisutni predstavnici: Udruženja za unapređenje vodosnabdijevanja, tretmana i odvođenja otpadnih voda Crne Gore, DOO "Vodovod i kanalizacija" Budva, Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, jedinica za implementaciju projekata u komunalnoj oblasti ("Vodacom" DOO i "Procon" DOO), Regulatorne agencija za energetiku, Ministarstva održivog razvoja i turizma i eksperti koji su bili uključeni na izradi Plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama u Crnoj Gori (2020-2035) i Strateškoj procjeni uticaja na životnu sredinu.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

	PODNOŠILAC	PITANJE/PRIMJEDBA/SUGESTIJA	ODGOVOR/PRIHVAĆENO/ NEPRIHVAĆENO
1.	Udruženja za unapređenje vodosnabdijevanja, tretmana i odvođenja otpadnih voda Crne Gore	<p>Dali je uzeta obzir cijena fizičkih i pravnih lica kod izračunavanja priuštivosti?</p> <p>Dali Plan daje koncept rješavanja pitanja kanizacionog mulja?</p> <p>Dali je uzeta u obzir cijena koju plaćaju lokalna preduzeća na primorju JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje”.</p>	<p>Da</p> <p>U Planu upravljanja komunalnim otpadnim vodama date su preporuke koje se onose na upravljanje kanizacionim muljem. Međutim strategija upravljanja kanizacionim muljem zakonskom regulativom definisana je o okviru oblasti otpada te je za očekivati više detalja o ovom pitanju u strateškim dokumentima koja se bave pitanjima otpada.</p> <p>Da</p>
2.	DOO "Vodacom"	Dali se zna ishod realizacije Zaključka Vlade CG vezano za termičku obradu mulja	Ovo pitanje nije vezano za Plan upravljanja komunalnim otpadnim vodama već za oblast otpada.
3.	Opština Golubovci	Dali je broj aglomeracija ostao isti u skladu sa važećim Pravilnikom?	Pravilnikom o geografskim granicama, broju i kapacitetu aglomeracija ("Sl. list CG", br. 078/17") definisano je 35 aglomeracija, dok Plan upravljanja komunalnim otpadnim vodama preporučuje 37 (razdvojena je aglomeracija Kotor i Tivat i aglomeracija Plav i Gusinje).
4.	DOO "Procon"	<p><u>1.4.8. Pravna i institucionalna pitanja, strana 51</u></p> <p>-U ovom poglavlju neophodno je navesti ulogu „PROCON“ DOO kao nacionalane jedinice za implementaciju projekata;</p> <p>-U dokumentu se navode dva vodovodna preduzeća kao glavni akteri. Navesti o kojim preduzecima je riječ.</p> <p><u>Tabela 6.14 strana 178</u></p> <p>- Navesti značenje skracenica S i T u legendi</p> <p>- Navesti značenje skracenice DS u legendi</p> <p><u>Opis institucija, strana 238</u></p>	PRIHVAĆENO

	<p>- Opisati ulogu PROCON-a i VODACOM-a</p> <p><u>10.3.3 Opšta ocjena i preporuke, strana 239</u></p> <p>-U prvoj rečenici navode se dva vodovodna preduzeća kao glavni akteri. Navesti o kojim preduzecima je riječ.</p> <p>-U ovom poglavlju navesti ulogu PROCON-a kao nacionalane jedinice za implementaciju projekata sa predlogom mjera koje su date ovim dokumentom (strategijia za ublazavanje rizika, strana 256)</p> <p><u>Tabela 13.1 – Preliminarna matrica rizika projekta, strana 257</u></p> <p>“MORT koji nema dovoljno kapaciteta ili resursa za završetak dokumenata za pripremu radova”</p> <p>“MORT nije u mogućnosti da završi potrebne dokumente na vrijeme za dostavljanje na procjenu donatorima/međunarodnim finansijskim institucijama”</p> <p>-Pojasniti detaljnije navedene rizike i mjere na koje aktivnosti se konkretno misli.</p>	
Regulatorne agencija za energetiku	U Plan upravljanja komunalnim otpadnim vodama potrebno je unijeti i opisati ulogu Regulatorne agencija za energetiku (RAE) u u dijelu regulisanih komunalnih djelatnosti (komunalne otpadne vode i vodosnabdjevanje).	PRIHVAĆENO
Regulatorne agencija za energetiku	Cijenimo da bi u uvodnom dijelu trebalo navesti da su usluge javnog vodosnabdjevanja i upravljanja komunalnim otpadnim vodama regulisane komunalne djelatnosti.	PRIHVAĆENO
Regulatorne agencija za energetiku	Obredbama Zakona o komunalnim djelatnostima („Sl. list CG“ br.55/16) komunalne djelatnosti javno vodosnabdjevanje i upravljanje komunalnim otpadnim vodama su utvrđene kao regulisane komunalne djelatnosti, a Regulatorna agencija za energetiku kao nezavisno regulatorno tijelo za pomenute djelatnosti.	PRIHVAĆENO
Regulatorne agencija za energetiku	Smatramo da treba navesti da će se cijene usluga utvrđivati na osnovu metodologije koju propisuje Regulatorna agencija za energetiku.	PRIHVAĆENO
Regulatorne agencija za energetiku	U skladu sa članom 53 stav 4 Zakona o komunalnim djelatnostima („Sl. list CG“ br.55/16) metodologiju za utvrđivanje cijena regulisanih komunalnih djelatnosti, a samim tim i za cijenu upravljanja komunalnim otpadnim vodama donosi Regulatorna agencija za energetiku, na osnovu elemenata za formiranje cijena koji su utvrđeni Zakonom.	PRIHVAĆENO
Regulatorne agencija za energetiku	Potrebno je koristiti tačan naziv zakona kojim se uređuju komunalne djelatnosti, odnosno Zakon o	PRIHVAĆENO

	<p>komunalnim djelatnostima.</p> <p>U Nacrtu ovog dokumenta treba koristiti ispravan naziv zakona kojim se uređuju komunalne djelatnosti, odnosno Zakon o komunalnim djelatnostima („Službeni list CG“ broj 55/16). U tekstu Nacrta plana u više navrata se koriste drugi nazivi (Zakon o komunalnim uslugama, Zakon o javnim vodovodnim preduzećima, Zakona o utvrđivanju cijena za usluge vezane za vodu...).</p>	
Regulatorne agencija za energetiku	<p>U odjeljku 1.4.1 koji se odnosi na tekuće stanje u upravljanju otpadnim vodama navode se aktivnosti koje će se sprovesti nakon usvajanja Pravilnika o geografskim granicama, broju i kapacitetu aglomeracija. S tim u vezi, smatramo da ovaj plan treba da bude usaglašen sa stvarnim stanjem. Naime, ovaj pravilnik je donijet na osnovu Zakona o upravljanju komunalnim otpadnim vodama i objavljen je u Službenom listu CG, broj 78/17</p> <p>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 4: Iz navedenih razloga, smatramo da Nacrt plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama treba da bude usaglašen sa stvarnim stanjem</p>	PRIHVAĆENO
Regulatorne agencija za energetiku	<p>U odnosu na odjeljak 1.4.8 koji se odnosi na pravna i institucionalna pitanja vezana za upravljanje otpadnim vodama upućujemo na odredbe Zakona o komunalnim djelatnostima, naročito odredbe koje se tiču utvrđivanja tarifa za regulisane komunalne djelatnosti i nadležnosti Regulatorne agencije za energetiku u dijelu regulacije komunalnih djelatnosti javnog vodosnabdijevanja i upravljanja komunalnim otpadnim vodama. Ista primjedba se odnosi i na odjeljak 10.3.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 5: U odjeljku 1.4.8 koji se bavi pravnim i institucionalnim pitanjima u vezi sa upravljanjem otpadnim vodama nijesu navedene nadležnosti Regulatorne agencije za energetiku, kao nezavisnog regulatornog tijela za usluge javnog vodosnabdijevanja i upravljanja komunalnim otpadnim vodama. Predložene mjere i aktivnosti bi trebalo uskladiti sa odredbama Zakona o komunalnim djelatnostima, a naročito u dijelu koji se odnosi na način utvrđivanja cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti, kontrolu kvaliteta i izdavanje dozvola za rad, odnosno licenci.</p>	PRIHVAĆENO
Regulatorne agencija za energetiku	<p>U okviru istog odjeljka 1.4.8, kada se govori o registru izdatih dozvola treba obratiti pažnju na nadležnosti utvrđene Zakonom o komunalnim djelatnostima i Zakonom o upravljanju otpadom, naročito u dijelu kojim se uređuje izdavanje licenci za upravljanje komunalnim otpadnim vodama, odnosno dozvola za upravljanje otpadom koji nastaje prilikom tretmana otpadnih voda (kanalizacioni mulj). S tim u vezi, napominjemo da je za izdavanje licenci za upravljanje komunalnim otpadnim vodama</p>	PRIHVAĆENO

	<p>nadležna Regulatorna agencija za energetiku.</p> <p>U okviru odjeljka 1.4.8, između ostalog, govori se o dozvolama za upravljanje otpadnim vodama i proizvedenim muljem. Budući da su dozvole za upravljanje komunalnim otpadnim vodama i upravljanje kanalizacionim muljem, kao posebnom vrstom otpada uređene Zakonom o upravljanju otpadom, odnosno Zakonom o komunalnim djelatnostima, upućujemo da prilikom koncipiranja konačnog predloga ovog dokumenta uzmete u obzir te propise.</p>	
Regulatorne agencija za energetiku	<p>U odjeljku 4.4 koji se odnose na septičke jame treba dodati da poslove crpljenja septičkih jama obavlja i DOO Vodovod i kanalizacija Podgorica.</p> <p>Poslove crpljenja septičkih jama na teritoriji Glavnog grada, pored DOO Agencije za stanovanje Podgorica obavlja i DOO Vodovod i kanalizacija Podgorica.</p>	PRIHVAĆENO
Regulatorne agencija za energetiku	<p>U odjeljku 6.6.4 treba obratiti pažnju da je potrebno pravilno odrediti koji organ državne uprave je nadležan za poslove upravljanja kanalizacionim muljem.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 8: U Nacrtu programa navedeno je da je Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja nadležni nacionalni organ za regulisanje, planiranje i implementaciju planova za upravljanje kanalizacionim muljem. S tim u vezi, upućujemo vas na odredbe Zakona o upravljanju otpadom, posebno na odredbu člana 22 stav 4, kojom je propisano da plan upravljanja kanalizacionim muljem donosi Ministarstvo održivog razvoja i turizma.</p>	PRIHVAĆENO
Regulatorne agencija za energetiku	<p>Izraz „javno vodovodno preduzeće“ bi trebalo upodobiti sa terminologijom Zakonom o komunalnim djelatnostima.</p> <p>Odredbama Zakona o komunalnim djelatnostima („Sl. list CG“ br.55/16) za privredna društva koja obavljaju djelatnosti javnog vodosnabdijevanja, odnosno upravljanja komunalnim otpadnim vodama koristi se izraz „vršilac regulisanih komunalnih djelatnosti“. Prethodno pomenuto dodatno ima na značaju budući da u pravnom sistemu Crne Gore ne postoje više javna preduzeća. Pri navedenom, ukazujemo na prelazne odredbe Zakona o unapređenju poslovnog ambijenta („Sl. list CG“ br. 40/10) i Zakona o komunalnim djelatnostima („Službeni list CG“, broj 55/16).</p>	PRIHVAĆENO
Regulatorne agencija za energetiku	<p>U odjeljku 8.4 koji se odnosi na troškove rada, amortizacije i održavanja, upućujemo vas na odredbe Zakona o komunalnim djelatnostima kojima je propisano da Regulatorna agencija za energetiku propisuje metodologiju za utvrđivanje cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti. Navedenom metodologijom će se, između ostalog,</p>	<p>PRIHVAĆENO</p> <p>Ukazaće se na ulogu RAE u cjenovnoj politici u skladu sa zakonskom regulativom.</p>

	<p>utvrditi opravdani troškovi poslovanja vršioca regulisane djelatnosti koji mogu biti dio cijene usluge.</p> <p>Obrazloženje primjedbe/predloga/sugestije 10: Budući da se u ovom odjeljku uređuju fiksni troškovi (troškovi održavanja, zaposlenih i amortizacije) i varijabilni troškova (energije, potrošnog materijala i upravljanja muljem) za upravljanje otpadnim vodama, smatramo korisnim da vas uputimo na odredbe Zakona o komunalnim djelatnostima kojima je propisano da Regulatorna agencija za energetiku propisuje metodologiju za utvrđivanje cijena za obavljanje regulisanih komunalnih djelatnosti. Navedenom metodologijom će se, između ostalog, utvrditi opravdani troškovi poslovanja vršioca regulisane djelatnosti, dakle troškovi poslovanja koji mogu biti sastavni dio cijene usluge.</p>	
Regulatorne agencija za energetiku	<p>U odjeljku 8.9. koji se odnosi na finansijsku održivost projekta, i u kojem se, između ostalog, navodi potreba za praćenjem održivosti preduzeća, cijenimo da se u ovom dijelu svakako morala pomenuti i nadležnost Regulatorne agencije za energetiku, posebno sa aspekta ciljeva regulacije iz člana 47 Zakona o komunalnim djelatnostima.</p> <p>Naime, kako je već pomenuto, Regulatorna agencija za energetiku je tijelo nadležno za regulisane komunalne djelatnosti. Ciljevi regulacije propisani su članom 47 Zakona o komunalnim djelatnostima. S tim u vezi, kao jedan od ciljeva regulacije utvrđen je i održivo poslovanje vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti. Regulatorna agencija za energetiku će u obavljanju poslova regulacije ovih djelatnosti, između ostalog, pratiti održivost poslovanja vršilaca regulisanih komunalnih djelatnosti.</p>	PRIHVACENO
Regulatorne agencija za energetiku	<p>Kod opštih preporuka, na strani 239, u dijelu koji govori o definiciji tarife koju treba da sadrži Zakon o finansiranju upravljanja vodama, smatramo da treba uzeti u obzir i odredbe Zakona o komunalnim djelatnostima</p> <p>Način utvrđivanja tarifa je pitanje koje uređuje Zakon o komunalnim djelatnostima i podzakonskim aktima kojima se uređuje pitanje tarifa, odnosno bliži elementi i način utvrđivanja, a koji se donose takodje na osnovu tog zakona, a ne Zakona o finansiranju upravljanja vodama. Zakon o finansiranju upravljanja vodama samo utvrđuje princip da voda treba da ima ekonomsku vrijednost.</p>	PRIHVACENO
Regulatorne agencija za energetiku	<p>Na strani 240 treba brisati konstataciju da ne postoji državna regulatorna agencija.</p> <p>Državna regulatorna agencija postoji. Naime, kao što je već nekoliko puta istaknuto, Zakonom o komunalnim djelatnostima utvrđeno je tijelo nadležno za regulaciju komunalnih djelatnosti javno vodosnabdijevanje i upravljanje komunalnim otpadnim vodama i to Regulatorna agencija za energetiku.</p>	PRIHVACENO

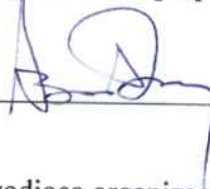
Regulatorne agencija za energetiku	<p>U odjeljku 10.3 kojim se daje Ocjena institucionalnog sistema, kada se govori o kontroli usluge, cijenimo potrebnim da se uključi i nadležnost Regulatorne agencije za energetiku.</p> <p>Kontrolu usluge koja se pruža obavljanjem regulisane komunalne djelatnosti sprovodiće i Regulatorna agencija za energetiku uspostavljanjem standarda kvaliteta i kontrole ispunjenosti tog standarda u pružanju te usluge. S tim u vezi, upućujemo na odredbe Zakona o komunalnim djelatnostima kojima se uređuje minimum kvaliteta u pružanju usluge obavljanjem regulisane komunalne djelatnosti.</p>	PRIHVACENO
Regulatorne agencija za energetiku	<p>U podtački 10.3.3, u dijelu Opšta ocjena i preporuka, smatramo da fale podaci o nadležnostima Regulatorne agencije za energetiku u dijelu utvrđivanja tarifa.</p> <p>I u ovom pododjeljku fale podaci o nadležnostima Regulatorne agencije za energetiku, posebno ulozi u utvrđivanju tarifa za obavljanje regulisane komunalne djelatnosti. Upućujemo i na nacrt akata koje je RAE objavila na svojoj internet stranici u martu mjesecu 2019. godine radi cjelovitijeg sagledavanja stanja u ovoj oblasti.</p>	PRIHVACENO

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja:

Podgorica, 09.07.2019. godine

Naziv organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za pripremu nacrta strategije:

Direktorat za upravljanje otpadom i komunalni razvoj



Potpis ministra,
odnosno rukovodioca organizacione jedinice ministarstva
koja je odgovorna za pripremu nacrta zakona, odnosno strategije